

PHƯƠNG PHÁP MỚI DẠY ĐỌC DẠY VIẾT TIẾNG VIỆT CHO TRẺ EM

Giáo sư Trần Ngọc Ninh
Viện Việt-Học, CA
Virginia 17.X.2010

Nội dung

- Tại sao phương pháp mới?
- Một vài minh-hoạ cho phương-pháp mới
  - Vần thông
  - Vần chặn
  - Kết hợp vần thông và vần chặn
  - Trường hợp hai nguyên âm

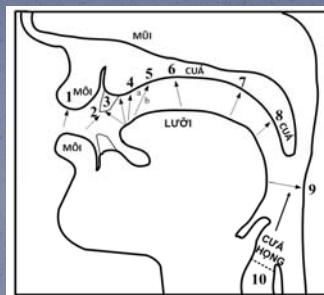
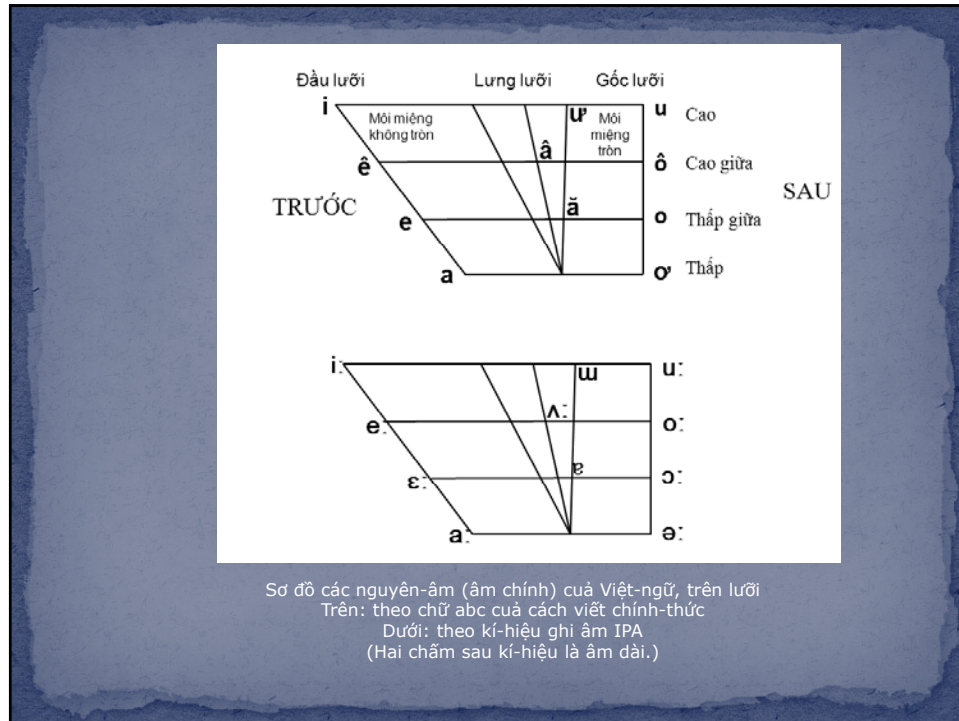
Giới thiệu phương-pháp mới?

- Theo âm-vị-học
- Theo thuyết tiên-thiên
- Không “đánh vần”
- Đọc vần thông trước
- Ráp vần thông và vần chặn

Nguyên âm

- Dạy: [a, e, ê, i, o, ô, ơ, u, ư]
- Thanh: dạy [á, ồ] thay vì [a sắc á, ô hỏi ồ]
- Ghép [i, u, ư]:
  - i-a, i-ê, i-u, a-i, o-i, ô-i
  - u-a, u-ê, u-i, a-u, e-u, e-u
  - ư-a, ư-i, ư-u

- Điểm tiếp khớp của các phụ-âm:
1. Hai môi (Bilabial)
  2. Môi-răng (Labiodental)
  3. Răng (Dental and interdental)
  4. Niều (Alveolar)
  5. Sau-niều (Postalveolar)
    - a) Uốn lưỡi (retroflex)
    - b) Cửa-niều (palatoalveolar)
  6. Cửa cứng, trước (Palatal)
  7. Cửa mềm, sau (Velar)
  8. Đái cửa (Uvular)
  9. Hầu (Pharyngeal)
  10. Họng (Glottal)

Vần thông

da	dê	xù	xì	sư	số	xư
sẽ	số	số	dư	đi	xó	de
để	ghé	kế	cù	ti	di	đi
xử	tê	dữ	tử	so	du	để

Vần chặn

- Ngược lại của vần thông
  - m-a → a-m
  - /ă/ và /â/ không đứng một mình được, mà bị chặn bởi /p, c, t/, /m, n, h, ng, nh/, /i, u/
    - ắp, ắc, ắt
    - áp, ác, ắc
- me-n, mo-m, mô-i
- a-i, ă-y, â-y, o-i, ơ-i, u-i, ư-i
- a-o, ă-u, â-u, e-o, ê-u...i-u [iw], ơ-u, ư-u

Trường hợp hai nguyên âm

- Khuyên
- Khuyết
- Khuya
- Khuyủ

[/y/ tách hai nguyên âm ra]

Kết luận

- Sách *Cơ-cấu Việt-ngữ II*
- *Dạy Đọc Dạy Viết Tiếng Việt*, sắp xuất bản

BACK-UP SLIDES

Bán-âm

- /i ~ y/
- /u ~ o/
- /ɤ/

Bỏ dấu theo ngữ-âm

Âm	Thí dụ
Oá	Oà, hoà, hoà, hoạ, loà, toà, toạ, toà, thoà, thoá, xoà, xoá, xoà...
Oé	Oẹ, khoẻ...
Uá	Cuá, đuã, đuã, đuà, chuà, luá, luá, luà, muá, muà, ruá, ruá, tuá, tuá, thuá, thuà, suá...
Uá	Uá, bưá, bưã, bưà, cưá, cưá, cưạ, chưá, chưã, chưà, lưá, lưá, lưà, mưá, mưạ, mưả, rưá, rưã, rưạ, ruá, suá, suá, suã, tưạ, thưá, thưà, vưá, vưã, vưạ...
Uý	Uý, chuý, huý, huý, luy, tuy, tuý, tuý, tuý, thuy, thuy, thuy, thuy... [đúng ra là <i>uí, chuí, huí, lụi...</i>]
Iá	Chiá, chià, điạ, điạ, điã, miá, niã, riá, rià, siạ, xiá, xiá, tiá, tiá, thià...

Sự bất nhất của phương-pháp cũ

- **nờ + a** --> **na** [đáng lí phải ra **nà**]
- **ã + nờ** --> **ăn** [đáng lí ra **án**]
- **â + nờ** --> **ân** [đáng lí ra **ón**]
- **v.v...**